

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 9CoCsp/45/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120219253  
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6120219253.1

## Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej- Polákovej, v právnej veci žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a. s., Karadžičova 17, Bratislava, IČO: 31 383 408, zast. Advokátska kancelária SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: V. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, zast. JUDr. Claude Trelajom, advokátom, so sídlom M. R. Štefánika 30, Nové Zámky, o zaplatenie 569,80 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 26. augusta 2020 č. k. 14Csp/32/2020-106 takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

### odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 10 ods. 1 písm. b), § 12 ods. 1, 2 zák. č. 381/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 150 ods. 1, 2, § 149, § 151 ods. 1, 2, § 153 ods. 1, § 154, § 215 ods. 1 CSP a uviedol, že žalobca uzavrel s A.. F. L. ako poisťníkom 23. 12. 2013 poisťnú zmluvu pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Ford Transit EČV: KN XXXCS, rok výroby 1999, č. osvedčenia o evidencii: SG 265147. Ako vyplynulo z uzavretej poisťnej zmluvy, držiteľom predmetného motorového vozidla je žalovaný. Poistenie bolo dohodnuté, počnúc od 01. 01. 2014. Osoba vlastníka a držiteľa predmetného motorového vozidla vyplýva aj z predloženej kópie osvedčenia o evidencii č. SG 265147 a touto osobou je žalovaný. Poistná zmluva s A.. F. L. bola uzavretá prostredníctvom finančného agenta C. R., čo bolo deklarované v protokole o finančnom sprostredkovaní zo dňa 23. 12. 2013. Ako vyplynulo z protokolu o nehode dňa 11. 09. 2017 o 11.20 hod. došlo na mieste L. út, R., Maďarsko, k dopravnej nehode, pri ktorej vodič motorového vozidla zn. Ford Transit (č. osvedčenia o evidencii: SG265147) V. L., bytom F. XXX, M., č. vodičského preukazu: G spôsobil škodu na motorovom vozidle Volkswagen Passat, EČV: Z V súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou bolo poškodenému vyplatené poistné plnenie v sume 982,25 eura dňa 07. 02. 2018. O poistnom plnení bol V. L. upovedomený. Podaním zo dňa 07. 02. 2018 si žalobca uplatnil od žalovaného postih č. 1520.0343/011-5 titulom poisťnej udalosti zo dňa 11. 09. 2017, kde výšku požadovaného plnenia vyčíslil na sumu 569,80 eura a žalovaného požiadal o uhradenie sumy do 15 dní od doručenia výzvy. Keďže žalovaný na výzvu nereagoval úhradou uplatnenej sumy, žalobca túto žiadal uhradiť aj urgenciou zo dňa 09. 05. 2018 a urgenciou II zo dňa 11. 06. 2018. Ako vyplynulo z odpovede V. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. č. XXX zo dňa 22. 02. 2018, týmto podaním odosielateľ reagoval na podanie žalobcu - uplatnenie postihu zo dňa 07. 02. 2018. V odpovedi uviedol, že on bol vodičom predmetného motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, pričom po nehode bola poistná udalosť poisťovni telefonicky nahlásená a dňa 02. 10. 2017 bol predmetné vozidlo obhliadnuť obhliadkár, oznámenie o poisťnej udalosti bolo následne zaslané na adresu žalobcu. Preto žiadal o zrušenie uplatnenia postihu voči jeho osobe v plnej výške. Predmetné podanie bolo žalobcovi doručené dňa 28. 02. 2018 (kópia doručky na č. I. 31 spisu). Z oznámenia o poisťnej udalosti

založeného na č. I. 32 spisu súd zistil, že toto bolo vyplnené len čiastočne, keď do formulára oznámenia bol rukou dopísaný údaj o čísle poisťnej zmluvy, čísle poisťnej udalosti a dátume nehody. Ako vyplynulo z vodičského preukazu žalovaného, tento bol vydaný OR PZ v Komárne dňa 05. 11. 2006 s prideleným číslom: D0525845. Žalovaný tiež disponuje rídičským príkazom vydaným Magistrátom mesta České Budějovice dňa 21. 11. 2016 č. EK769890. Z vodičského preukazu č. G ktorého kópia je založená na č. I. 83 spisu vyplynulo, že jeho držiteľom je V. L., nar. XX. XX. XXXX v P., pričom tento bol držiteľovi vydaný OR PZ v Komárne dňa 12. 05. 2008. Predmetom konania je uplatnený nárok poisťovateľa na náhradu časti poskytnutého plnenia, ktoré vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Žalobca uplatnený nárok právne zdôvodnil ustanovením § 12 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že žalovaný ako poisťník spôsobil škodu poisteným motorovým vozidlom a že bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti stanovené v § 10 ods. 1 až 4 zákona č. 381/2001 Z. z., konkrétne, že písomne neoznámil žalobcovi ako poisťovateľovi vznik škodovej udalosti v lehote do 30 dní po jej vzniku (§ 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z.). V priebehu konania mal súd z predloženej poisťnej zmluvy jednoznačne preukázané, že žalovaný v zmluvnom vzťahu so žalobcom nevystupoval ako poisťník, ale ako osoba poistená, keďže žalovaný bol držiteľom motorového vozidla, ku ktorému sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou. Preto, keďže žalovaný v poisťnom vzťahu so žalobcom nevystupoval ako poisťník, uplatnený nárok žalobcu ako poisťovateľa právne odôvodnený ustanovením § 12 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. súd vyhodnotil ako nedôvodný, keďže ustanovenie § 12 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje nárok poisťovateľa len voči poisťníkovi, ktorým v zmysle uzavretej zmluvy bola iná osoba ako v žalobe označený žalovaný. Voči žalovanému ako poistenému si žalobca mohol uplatniť nárok na náhradu poisťného plnenia alebo jeho časti, ktoré boli za poisťného vyplatené z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou poisteného motorového vozidla len vychádzajúc z ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Keďže žalobca svoj nárok odôvodňoval porušením povinnosti žalovaného upravenej v § 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z., do úvahy by prichádzal nárok na náhradu poskytnutého poisťného plnenia alebo jeho časti v zmysle § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. Nakoľko však toto ustanovenie upravuje dve kumulatívne podmienky pre dôvodné uplatnenie takéhoto nároku a to, že poistený spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4, pričom v konaní bolo jednoznačne a nad všetku pochybnosť preukázané, že škodu poisteným motorovým vozidlom nespôsobil žalovaný ako poistený, ale jeho otec (ktorý bol v protokole o nehode jednoznačne identifikovaný číslom prideleného vodičského preukazu), ani uplatnenie nároku v zmysle § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. by nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodné a podanej žalobe vyhovieť. Preto súd, konštatujúc nepreukázanie dôvodnosti uplatneného nároku, podanú žalobu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, keď s ohľadom na výsledok sporu bol žalovaný v konaní plne úspešný. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho nesprávnym právnym posúdením veci. Poukázal na ustanovenia § 12 ods. 2 písm. g), § 10 ods. 1 písm. b), § 2 písm. f), § 4 ods. 1, § 2 písm. j) zák. č. 381/2001 Z. z. a § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že pojem poistený nemožno ohraničiť len na vodiča motorového vozidla, ktorý spôsobil škodovú udalosť. Je ním každý, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, čo okrem vodiča motorového vozidla, bude najmä jeho vlastník alebo držiteľ. Žalovaný ako vlastník a držiteľ poisteného motorového vozidla je jeho prevádzkovateľom a zodpovedá za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla na základe § 427 Občianskeho zákonníka. V spojení s § 4 ods. 1 a § 2 písm. e) a j) zákona o PZP je žalovaný poisteným a ako poistený bol povinný ohlásiť poisťnú udalosť do 30 dní odo dňa jej vzniku, ak sa stal a mimo území SR. Tým je daná pasívna legitimácia žalovaného. Ustanovenie § 12 obsahuje dva pojmy, a to vedenie motorového vozidla a spôsobenie škody motorovým vozidlom. Pojem spôsobenie škody motorovým vozidlom je v tomto prípade pojmom širším, a preto je potrebné ho vykladať v intenciách zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ak by bol úmysel zákonodarcu vykladať pojem spôsobenie škody motorovým vozidlom ako reálne podieľanie sa osoby na vzniku škody, použil by pojem vedenie motorového vozidla obdobne ako v iných ustanoveniach zákona o PZP. V opačnom prípade by si žalobca mohol uplatňovať nárok len voči vodičovi motorového vozidla, ktorý škodu priamo spôsobil. Žalovaný zodpovedá za škodu podľa § 427 Občianskeho zákonníka ako prevádzkovateľ motorového vozidla. V danom prípade ide o

objektívnu zodpovednosť, podstatou ktorej je spôsobenie škody prevádzkou motorového vozidla bez ohľadu na skutočnosť, či sa prevádzkovateľ reálne podieľal na spôsobení škody. Poukázal pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/146/2018. Žalobca postupoval legitímne, ak si voči žalovanému uplatnil nárok a náhradu poistného plnenia, keďže na základe uvedeného je pasívne vecne legitimovaný. Žalovaný zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bez ohľadu na to, či ju spôsobil vlastným konaním, pretože spôsobenie škody je potrebné vykladať širšie ako iba reálne podieľanie sa osoby na vzniku škody. V nadväznosti na uvedené tak súd prvej inštancie nemohol žalobu voči žalovanému bez ďalšieho zamietnuť, preto je napadnutá časť rozsudku nezákonná a je potrebné ju zmeniť.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalovanému bola súdom uložená povinnosť predložiť, resp. označiť dôkazy preukazujúce nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného v danom spore. Súd z tohto dôvodu odročil pojednávanie na neurčito a po doložení relevantných dôkazov, s týmito v súlade so zásadami konania a v súlade so zákonom žalobcu oboznámil. Vzhľadom na vyslovený predbežný právny názor súdu, žalovaný upustil od nutnosti výsluchu zamestnancov žalobcu, ako aj od stotožnenia likvidátora, na základe ktorého pokynov sa žalovaný riadil. Zároveň upustil od dokazovania v smere námietky výšky škody uhradenej žalobcom. Z tohto dôvodu má za to, že nie je zákonné, aby odvolací súd vo veci rozhodol. V prípade zrušenia prvoinštančného rozsudku je nutné vec vrátiť na ďalšie dokazovanie. Žalovaný naďalej trvá na tom, že žalobca nepreukázal splnenie podmienky § 6 ods. 2 Zákona o PZP, a teda je otázná zákonnosť uzavretia samotnej zmluvy o PZP, pokiaľ žalobca nepreukáže splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok uzavretia zmluvy o PZP so žalovaným nemá zákonný dôvod požadovať od žalovaného plnenie na základe takejto zmluvy. Poukázal tiež na fakt, že na náčrte plánu udalosti je strieškou označená predná časť vozidla, škoda bola spôsobená pripojeným vozidlom, teda nie je jednoznačne preukázané, že malo byť naplnené z PZP žalovaného. Žalobca svoj nárok o § 12 ods. 1 Zákona o PZP opierať nemôže. Vzhľadom na listinný dôkaz nachádzajúci sa v spise na č. l. 31, vyjadrenie otca žalovaného V. L., ktorý jasne opisuje skutočnosť, že viedol vozidlo v čase vzniku udalosti a opisuje tiež okolnosti splnenia ostatných povinností s touto udalosťou spojených, je na mieste rozhodnutie s poukazom na § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v súlade s ktorým sa žalovaný zodpovednosti za škodu zbavil. Poukázal na zákon o PZP a jeho apel na osobitný predpis § 51 ods. 3 zák. č. 315/1996 Zb. o premávke na pozemných komunikáciách. Vymedzenie lex specialis v danom prípade a žalobca od momentu, kedy mu bolo oznámené, kto bol účastníkom dopravnej nehody nemohol operovať s objektívnou zodpovednosťou a nemal dôvod domáhať sa plnia od žalovaného. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

4. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že trvá na tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd zamietol žalobu z dôvodu, že žalovaný nemá postavenie poistníka podľa § 12 ods. 1 písm. g) zák. č. 381/2001 Z. z. o PZP a zároveň nespôsobil škodu prevádzkou motorového vozidla, čím nenaplnil jeden z predpokladov uvedených v § 12 ods. 2 písm. g) zákona o PZP. Pojem poistený nemožno ohraničiť len na vodiča motorového vozidla, ktorý spôsobil škodovú udalosť. Je ním každý, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, čo okrem vodiča motorového vozidla, bude najmä jeho vlastník alebo držiteľ. Žalovaný, tak ako vlastník a držiteľ poisteného motorového vozidla, je jeho prevádzkovateľom a zodpovedá za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla na základe § 427 OZ. V spojení s § 4 ods. 1 a § 2 písm. e) a j) zákona o PZP je žalovaný poisteným a ako poistený bol povinný ohlásiť poistnú udalosť do 30 dní odo dňa jej vzniku, ak sa stala mimo územia SR. Tým je daná pasívna legitímácia žalovaného. Žalovaný zodpovedá za škodu podľa § 427 OZ, pričom ide o objektívnu zodpovednosť. Rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Cob/146/2018 podporil svoje tvrdenie, že žalovaný ako prevádzkovateľ má objektívnu zodpovednosť, a teda zodpovedá za spôsobenú škodu bez ohľadu na to, či sa reálne podieľal na jej spôsobení.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozsudku dospel k

záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 569,80 eura s príslušenstvom a trovy konania. Podanú žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným ako poisťníkom uzavrel dňa 23. 12. 2013 poisťnú zmluvu č. 610/107332-5 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Dňa 11. 09. 2017 došlo v mieste L. út, R., Maďarsko, k stretu motorového vozidla zn. Ford Transit, EČV: F ktorého držiteľom je žalovaný s motorovým vozidlom zn. Volkswagen Passat, EČV: Z ktorého vlastníkom je poškodený Trunk Kft tak, že žalovaný pri parkovaní narazil do vozidla stojaceho na vedľajšom parkovacom mieste, v dôsledku čoho spôsobil na tomto vozidle škodu. Vinníkom bol žalovaný, pričom žalobca, vychádzajúc z uzavretej poisťnej zmluvy, uhradil poškodenému škodu v celkovej výške 982,25 eura. Výšku poisťného plnenia oznámil žalovanému listom zo dňa 06. 02. 2018. Keďže žalovaný neoznámil vznik poisťnej udalosti žalobcovi v zákonom stanovenej lehote, v zmysle § 12 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. si od neho uplatňuje nárok na náhradu poisťného plnenia vo výške 569,80 eura, ako aj úrok z omeškania z dlžnej sumy, počnúc od 11. 06. 2018 do zaplatenia a náhradu trov konania.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav (zistený aj na základe podkladov predložených stranou sporu) podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

9. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (§ 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

10.1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu z dôvodu, že žalovaný v zmluvnom vzťahu so žalobcom nevystupoval ako poisťník, ale ako osoba poistená, keďže žalovaný bol držiteľom motorového vozidla, ku ktorému sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou, a preto keďže žalovaný v poisťnom vzťahu so žalobcom nevystupoval ako poisťník, uplatnený nárok žalobcu ako poisťovateľa právne odôvodnený ustanovením § 12 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. súd vyhodnotil ako nedôvodný, keďže ustanovenie § 12 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje nárok poisťovateľa len voči poisťníkovi, ktorým v zmysle uzavretej zmluvy bola iná osoba ako v žalobe označený žalovaný. Voči žalovanému ako poistenému si žalobca mohol uplatniť nárok na náhradu poisťného plnenia alebo jeho časti, ktoré boli za poisteného vyplatené z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou poisteného motorového vozidla len vychádzajúc z ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. K tomuto je potrebné uviesť, že z judikatúry NS SR, k viazanosti právnym posúdením uvedeným v žalobe vyplýva nasledovné:

10.2. V rozhodnutí NS SR sp. zn. 7Cdo/25/2018 zo dňa 29. novembra 2018 NS SR uviedol, že dovolateľ poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5 Cdo 196/2009 z 22. septembra 2010, v ktorom dovolací súd konštatoval, že „občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (súd pozná právo), účastníci konania nie sú povinní uplatnený nárok kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Súd skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie.“ V rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 385/2012

zo 6. februára 2013 dovolací súd dôvodil, že „ak súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne“. Napokon v rozhodnutí 4 MCdo 15/2010 z 27. júla 2011 dovolací súd uzavrel, že „nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby.“

10.3. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že záver súdu prvej inštancie a zamietnutie žaloby z dôvodu, že žalobca v žalobe uviedol, že nárok si uplatňuje podľa ustanovenia § 12 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. nie je správne. Zo skutkových okolností popísaných žalobcom v žalobe bolo zrejmé, akého nároku sa podanou žalobou domáha, v žalobe citoval aj ustanovenie § 12 ods. 1 aj ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. a len skutočnosť, že uviedol, že nárok si uplatňuje podľa § 12 ods. 1 ZoPZP (správne malo byť § 12 ods. 2 ZoPZP) nie je dôvodom na zamietnutie žaloby, keďže právne posúdenie veci žaloba nemusí obsahovať a povinnosťou súdu je uplatnený nárok posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne.

11. Podľa § 2 písm. f) zák. č. 381/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti.

12. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto odpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

13. Podľa § 10 ods. 1 písm. b) citovaného zákona poistený je povinný písomne oznámiť poisťovateľovi vznik škodovej udalosti do 30 dní po jej vzniku, ak vznikla mimo územia Slovenskej republiky.

14. Podľa § 12 ods. 2 písm. g) citovaného zákona poisťovateľ má proti poistenému, ktorý nie je poistníkom, nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4.

15. Zákon č. 381/2001 Z. z. pojmovo rozlišuje medzi poistníkom a poisteným. Občiansky zákonník takého rozlíšenie nemá. Za poisteného sa podľa tohto zákona považuje ten, na ktorého zodpovednosť za poistenie sa vzťahuje, čiže môže to byť prevádzkovateľ motorového vozidla a takisto aj samotný vodič, ktorý v čase škodovej udalosti sedí za volantom vozidla. Poisteným, teda osobou, ktorej z poistenia zodpovednosti vznikne právo na plnenie poisťovateľa, sú všetky subjekty, ktoré sú nositeľmi zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poistenie sa zásadne vzťahuje na zodpovednosť za škodu prevádzkovateľa a vodiča motorového vozidla. V prípade právnických osôb vystupuje do popredia osoba vodiča vtedy, ak škoda bola spôsobená mimo plnenia pracovných úloh právnickej osoby ako zamestnávateľa. Zodpovednosť vodiča je tu však len následná a realizuje sa v rámci pracovnoprávneho vzťahu voči zamestnávateľovi.

16.1. K rovnakému záveru dospel aj NS SR v rozhodnutí 31. augusta 2010 sp. zn. 4 Cdo 54/2009, podľa ktorého v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov treba za poistenú považovať každú osobu za predpokladu, že je daná jej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; nie je pritom rozhodujúce, či ide o zodpovednosť objektívnu alebo na základe zavinenia. Ustanovenie § 12 ods. 2 uvedeného zákona treba interpretovať tak, že poisťovňa má nárok na náhradu poistného plnenia nielen proti poistníkovi, ale aj proti vodičovi motorového vozidla, ktorý za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia.

16.2. Zákon výslovne nevymedzuje okruh osôb, ktoré treba považovať za osoby poistené. Úmyslom zákonodarcu však bolo vymedziť okruh osôb, ktorých zodpovednosti sa poistenie týka, čo najširšie (viď text dôvodovej správy k návrhu zákona k § 2). Tomu zodpovedá aj samotné znenie ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., obsahom ktorého nie je taxatívny výpočet osôb, na ktoré sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie. Okruh týchto subjektov je tu určený univerzálne tak, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každú osobu za predpokladu, že je daná jej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla. Žiadnu výnimku z okruhu osôb v závislosti na tom, či niektorá osoba zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka alebo zodpovednosti založenej na zavinení v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, zákon neupravuje. To znamená, že poisteným podľa tohto zákona je nielen prevádzkovateľ a ďalšie osoby zodpovedajúce za škodu podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale aj osoby zodpovedajúce za škodu za podmienok uvedených v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka, ktorou môže byť napr. aj vodič vozidla.

16.3. Ustanovenie § 2 písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 4 ods. 1 citovaného zákona treba preto vykladať tak, že poisteným sa rozumie každý, kto za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá, bez zreteľa na to, či ide o osobu zodpovedajúcu za škodu na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, alebo o osobu zodpovedajúcu za podmienok uvedených v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka.

17. V nadväznosti na uvedené je potom treba interpretovať aj ustanovenie § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že poisťovňa má nárok na náhradu poistného plnenia, okrem poistníka, proti každému, kto za škodu zodpovedá (spôsobil škodu) a za koho plnila. V zmysle definície uvedenej v § 2 písm. j) citovaného zákona za prevádzkovateľa motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, treba považovať žalovaného, lebo v čase dopravnej nehody mal faktickú možnosť s ním disponovať. Žalovaný je preto osobou, na ktorú sa vzťahuje poistenie zodpovednosti. Boli tak splnené podmienky pre postup v zmysle ustanovenia § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z.

18. Ustanovenie § 10 Zákona o PZP ukladá poistenému oznamovaciu povinnosť o vzniku poistenej udalosti. Poistenému je zákonom uložená 15-dňová lehota na oznámenie skutočnosti, že došlo ku škodovej udalosti, pokiaľ táto vznikla na území SR. V prípade škody spôsobenej v zahraničí na území cudzieho štátu je táto lehota 30-dňová. Všeobecné poistné podmienky alebo poistná zmluva môžu ustanoviť, že v určených prípadoch možno uvedené lehoty predĺžiť. Oznámenie škodovej udalosti patrí medzi základné povinnosti poisteného. Splnenie tejto povinnosti je veľmi dôležité najmä vo vzťahu k poškodenému. Až na základe tohto oznámenia môže poisťovateľ nahradiť škodu za poškodeného poistenému. Lehota v trvaní 15, resp. 30 dní začína plynúť odo dňa, kedy došlo ku škodovej udalosti (dopravnej nehode), ktorá by mohla byť dôvodom vzniku práva na plnenie poisťovne. Oznamovaciu povinnosť má poistený, t. j. subjekt, na ktorého zodpovednosť sa poistenie zodpovednosti vzťahuje. Ak má mať oznámenie právne účinky, musí byť dané poisťovateľovi v písomnej forme. Písomné oznámenie možno urobiť na tlačive poisťovateľa, ktoré poistený vyplní a odovzdá na pracovisku poisťovateľa. Poistený musí poisťovateľovi oznámiť každú nehodu, pri ktorej došlo ku škode. To znamená, že poistený je povinný oznámiť každú škodovú udalosť, ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla inému a na ktorú by sa v prípade zodpovednosti poisteného vzťahovalo poistenie zodpovednosti.

19. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

20. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

21. Podľa § 150 ods. 2 CSP na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

22. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré proti strane výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

23. Podľa § 151 ods. 2 CSP ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

24. Nespornými tvrdeniami strán sú skutkové tvrdenia dané buď de facto, alebo de iure. De facto je skutkové tvrdenie nesporné, ak protistrana vyhlási, že je pravdivé alebo ak protistrana uvedie rovnaké skutkové tvrdenie. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Posudzovanie spornosti skutkových tvrdení strán treba teda posudzovať vo vzťahu medzi stranami sporu, a nie z hľadiska preukázania nároku žalobcu z hľadiska posúdenia súdom.

25. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry v spore. Prejaví sa v meritórnom rozhodnutí. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda, kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotné práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti.

26. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí poprieť skutkové tvrdenia, a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

27. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

28. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti bude mať za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nespĺnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú vysvetľovaciu povinnosť nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok NS SR z 11. apríla 2017 sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

29. V konaní o uloženie povinnosti zaplatiť poisťovateľovi náhradu poistného plnenia (§ 12 zákona č. 381/2001 Z. z.) má žalobca (poisťovateľ) povinnosť tvrdenia v tom, že za poisteníka (žalovaného) vyplatil poistné plnenie z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Na túto jeho povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, že v prípade, na ktorý sa vzťahuje § 12 zákona č. 381/2001 Z. z., poskytol poistné plnenie poškodenému, ktorému vznikla škoda prevádzkou motorového vozidla. Pokiaľ to preukázal, uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. V konaní s takýmto predmetom žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti vôbec netýkali. Pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí nielen tvrdiť, že konal spôsobom, ktorý vylučuje vznik práva poisťovateľa na uvedenú náhradu, ale na svoje tvrdenia musí tiež označiť dôkazy, ktoré tieto tvrdenia preukazujú. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany sporu na oboch procesných stranách v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

30. Účelom ustanovenia § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. nie je len to, aby poistený nahradil poisťovateľovi (celkom alebo sčasti) poistné plnenie poskytnuté za poisteného poškodenému. Uvedené ustanovenie má zároveň viesť poisteného (poistených) k riadnemu plneniu jeho (ich) povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu poistenia, vrátane oznamovacej povinnosti - náhrada, na ktorú má v takom prípade poisťovateľ právo, vyjadruje aj určitý majetkový postih poisteného za to, že nespĺnil svoju povinnosť uloženú v § 10 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. V tomto zmysle je uplatnenie práva poisťovateľa na náhradu poistného plnenia podľa § 12 ods. 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. opodstatnené a

nepriečiace sa dobrým mravom aj v prípade, že poisťovateľ získal postačujúce údaje potrebné pre poskytnutie poistného plnenia (už) z oznámenia poškodeného alebo zo záznamu o vyšetrení dopravnej nehody, teda aj v prípade, že nesplnenie oznamovacej povinnosti poisteným nevedlo k podstatnejšiemu sťaženiu činnosti poisťovateľa pri poskytovaní poistného plnenia poškodenému rozhodnutie (NS SR sp. zn. 3 Cdo 257/2009 z 14. 03. 2011).

31. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a jeho rozhodnutie je predčasné. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vyhodnotiť, ktoré skutkové tvrdenia strán sú nesporné a ktoré sporné, v prípade sporných tvrdení vyhodnotiť dôkaznú povinnosť strán sporu, unesenie dôkazného bremena stranami a vo veci opätovne rozhodnúť, zohľadniac aj už žalovaným navrhnuté dokazovanie. Názorom odvolacieho súdu je súd v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).